

6. Woła rodziców lub pokazuje, kiedy zauważy coś interesującego

7. Lubi zabawy „na niby”, udaje w zabawie codzienne sytuacje np. bawi się w dom

8. Zaprasza rodziców do wspólnej zabawy

9. Umie bawić się z innymi dziećmi, zamienić się z nimi zabawką, czeka na swoją kolej

10. Umie się przedstawić i powiedzieć, ile ma lat

autyzm to zaburzenie rozwoju, którego symptomy pojawiają się w pierwszych trzech latach życia dziecka. Zdarza się, że rozwój wydaje się przebiegać prawidłowo, lecz w pewnym momencie dziecko traci nabyte umiejętności. Zaburzenia autystyczne tworzą spektrum, co oznacza, że różna może być zarówno ilość, jak i natężenie poszczególnych objawów, od bardzo łagodnych do bardzo poważnych.

Podstawową trudnością dzieci ze spektrum autyzmu jest nieumiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów z innymi ludźmi. Dzieje się tak dlatego, że dzieci te nie umieją odczytać co myślą i czują inni, ponieważ mają trudności w interpretowaniu zarówno języka jak i tonu głosu czy wyrazu twarzy.

Osoby ze spektrum autyzmu często bywają niewrażliwe lub nadwrażliwe na dotyk, dźwięki, smaki, zapachy, ból czy temperaturę. Odmienne przetwarzanie bodźców prowadzi do reakcji lękowych, wycofania się, niekiedy do napadów przerażenia lub histerii.

Wiele dzieci z autyzmem niweluje lęk przed światem w rutynowych, powtarzających się czynnościach. Niektóre mają ściśle określone, wąskie zainteresowania, na których koncentrują się bez względu na reakcję otoczenia.

Wczesna diagnoza i odpowiednia terapia w większości przypadków pozwala na znaczną poprawę funkcjonowania dziecka oraz daje szansę na samodzielne życie w przyszłości.

„EFFATHA” Sp. z o.o.

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
OŚRODEK DLA OSÓB Z AUTYZMEM

NFZ
Narodowy Fundusz Zdrowia

Wydawca:
Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Autystycznych „ZACISZE”
www.zaciszeautyzmu.pl

sprawdź, czy **twoje dziecko**
nie ma **autyzmu**

zobacz, co **zwykle** potrafi
dziecko w jego wieku.
Jeżeli **twoje dziecko**
ma trudności z nabywaniem
poszczególnych umiejętności,
skontaktuj się ze **specjalistą**.

wcześniejsza **diagnoza**
to skuteczniejsza
terapia

zwykle **dziecko** w wieku **2** lat:

1. Chętnie poznaje i używa nowych słów

2. Zwraca się do rodziców „mamo”, „tato”

3. Gdy słyszy „nie wolno” porzuca niedozwoloną czynność i patrzy, gdy rodzic kiwa palcem

4. Umie wskazać palcem na znany przedmiot i przynieść go rodzicowi

5. Pokazuje palcem przedmiot, który chce dostać

6. Potrafi powiedzieć, co widzi na obrazkach

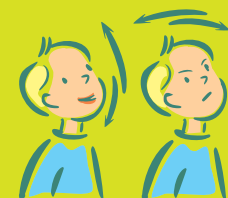
7. Chętnie naśladuje czynności wykonywane przez innych np. „gotuje” obiad, „karmi” misia

8. Jest zainteresowane zabawą innych dzieci

9. Dzieli się z rodzicami tym, co je zainteresowało np. pokazuje palcem przebiegające zwierzę

10. Kiwa głową na „tak” i kręci na „nie”

...a w wieku **3** lat:

1. Umie korzystać z nocnika

2. Interesuje się różnymi zabawkami i bawi się nimi zgodnie z ich przeznaczeniem

3. Interesuje się światem, lubi zadawać pytania

4. Zadaje pytania „po co?” i „dlaczego?”

5. Mówi o sobie „ja”